

med tem ko ga naš kmetovavec le enkrat premekne in to še po lastnem pripoznanju z zgubo. In taka je pri kapunih, pri zajcih itd. Hiter živinski pridelek je vedno bilo in bode znamenje napredovalne in hasnovite živinoreje.

Ko bi naši gospodarji bolj pogosto rajtali in vagali, bi bila živinoreja tudi pri nas bolj v čisljih in bi večji dobiček nesla. Seveda je za tako napredovalno živinorejo treba nekaj soli v možganih in nekaj beliča pod palecem, da se morejo potrebna sredstva za umno živinorejo omisliti, kakor n. pr. živinska vaga. Kajti teleta bi se ne smela samo vzrejevati, ampak tudi vzvagovati. Vaga je, rekel bi ura v živinskem hlevu. Angležu je taka vaga najimunitnejše orodje pri živinoreji. Brez živinske vage za njega ni umne živinoreje.

M. Izvrsten sladin sladko vino iz rudečega grozdliča ribeza. Zopet bode kmalo rudeče grozdice in nauki, kako se ta ali uni sadež v ugodnejši hasek spravi, so nam dobrodošli svetovavci pomnoževati in poviševati si razne užitke. Tako se more iz rudečega grozdliča izvrsten sladin napraviti, ako se na vsaki stari polič (0.7 litra) grozdličnega soka, ki se pa mora prej skozi sito precediti, da ne ostane kaj peškie v njem, dene $\frac{1}{4}$ maseleca (0.09 litra) višnjevega soka, 2 poliča (1.4 litra) vode, 1 kilo sladkorja (repnega). Vse to se potem dobro pomeša, v sodič pretoči in kakor navadno vino pusti, da zavreje. Ko se tekočina sčisti, se v steklenice pretoči, zamaši, zamaški z špago trdno prevežejo in v klet postavijo, da se obleži. Meseca februarja je vino že pitno. Ako se le polovica ali tretji del napovedane množine cukra vzame, postane grozdlično vino več ali manj sladko.

M. Kako osat zatreti. Ni ga škodljivejšega in bolj zopernega plevla od poljskega osata, ki, ako se o pravem času ne začne zatirati, postane prava šiba za kmeta. Izkušen kmetovavec o tem nadležniku na njivah piše, da je svoje polje tega plevla očistil s tem, da je osatova stebila, predno so šla v cvet, ob tleh porezati dal. Steblo je o tem času že votlo, in ko deževnica v njega pride, začne korenine gnjiti in rastlina s semenom vred pogine. Cvetni popki pa ne smejo preveč godni biti, ko se osat začne porezovati, sicer seme še v posekanih dozori, izpače in se iz nova zaseje.

M. Kako dobijo konji lepo svitlo dlako. Da konji dobijo lepo svitlo dlako, se jim, kratko predno nastopi spomlad in jesen, skuha na vsako žival pergisče lanenega semena v šest litrah vode. Ta pijača se jim daje skozi štiri tedne vsaki dan mlačno piti. Dlaka jim lahko izpada in zopet zarašča in bezgavka, kateri bolezni so konji v tem letnem času najbolj podvrženi, jih ali celo ne napade ali ako jih vendar zgrabi, čisto lahko in n zmerno preteče.

Vinogradarske novosti. Letina gledé vina kaže različno. Na Francoskem in Nemškem so mrzli vetrovi v spomladi mnogo škode učinili, tudi neizmerno število polžev jim je na velik kvar. Na Italijanskem se pa nadjajo izredno veliko vina. V južnem Tirolskem potem na Goriškem in v Istriji je vse dobro. Na Ogerskem se letos nemilo kažejo hudi nasledki lanske slane in je zarad letošnjega deževja trs in delo zaostalo. Mnogo vinogradov je neokopanih. V Slavoniji, v H. vatskem, v Prekmurskem, v Avstrijskem in Českem so zadovoljni kako je trta kabrnkov nastavila. Na Štajerskem so vinogradi od Rogaca in Slatine tje doli proti Brežicam najbolj na slabem, drugod je slana menje škodila. Okoli Maribora trs precej lepo nastavlja blagega sadeža. Najboljše so nastavili: beli in črni burgundec, rumeni ortlieber, razne zlahtnine, laški rizlec, kamna rujavina (Steinschiller) in rudeči portugizec. Za temi sortami kažejo precej dobro: moslovec, belina, kadarka, mali belec, kozji rep, mlinarica, kadarka, modri portugizec, traminec, veltlinka in šilher. Slabo kaže zelenič, muškat in rulandec ali siva mušica. Vinska cena je posod nekoliko poskočila!

Sejmovi na Štajerskem. 11. junija: sv. Primuž, Jurklošter; 13. junija: Blanca, sv. Andraš, Loče, sv. Janž na dravskem polju, Brežice, Rogatec, Žavec, Žigriški vrh; 15. junija: Lembah, Planina, Kostivnica, Oplotnica, Mozirje.

Sejmovi na Koroškem. 8. junija: Bleiburg, Paternijon; 11. junija: Sachsenburg, sv. Vid; 13. junija: Višprije; 15. junija Sp. Drauburg.

Dopisi.

Iz Maribora. Zadnja veselica v Čitalnici mariborski dne 21. p. m. je znamenita posebno za tega del, ker smo takrat izvrstno igranje na glasoviru in mlo petje iz nježnega grla izobražene pevkinje, kakor tudi petje iz mladih moževatih prslišali. Moram priznati, da nam je predsedništvo sl. Čitalnice res dobro vgodilo, ko je prav mičen program vtvorilo in oskrbelo oseb, ki so nam večer nepozabljiv storile. Moramo s svojo hvalo in spoštovanjem omeniti gospodične Kipaherjeve, ki nam je z igranjem na glasoviru in s petjem slovenskih pesmic veliko veselje vzročila, kakor tudi gospoda mladega nadepolnega Fr. Schusterja, ki se je v istem oziru odlikoval. Tudi gg. dijaki višje gimnazije so nas, kakor že večkrat s petjem razveselili. Hvala vsem! Bog daj, da omenjenih ne bi bili zadnjokrat slišali! Le edna želja še tukaj naj svoje mestice najde, namreč, naj slavno predsedništvo o priložnosti skrbi, naj se stari glasovir proda in nov oskrbi, ker to tirja igralec in poslušalec. Navzoča bila sta dva Slovenca iz Prekmurskega na Ogerskem, č. g. plebanoš in g. učitelj iz Belatince. Nemilo dirnola nas je pa res čudna pri-

kazen, da odličnih tukajšnjih Slovencev pri tej veselici ni bilo videti.

Od Kapele pri Radgoni. Pritožeb čujemo o novih šolskih razmerah povsod. Tudi pri nas smo z učitelji spremenili tako, da nam ni vse po godu. Stari učitelj je še le organist in je šolo popolnem pustiti moral. Nedavno sem bil v neki gostilnici, kder so se tudi o šolstvu pogovarjali in naposled začeli o naši šoli govoriti, ter rekli, da sedanji šolarji ne spoštujejo starejih ljudi tako, kakor poprej. Jaz ne rečem ne črno, ne belo, plačam in odidem. Kmalu srečam 2 fanta, ki sta iz šole šla. Oba gresta mimo mene brez vsakega pozdrava, tiho, kakor 2 mačaka. Grem dalje in srečam 2 deklici in ste se jednako obnašale, ji prašam: kde pa ste pohvaljenega Jezusa Kristusa pustile? Odgovorite: „ravno pred dvema dnevnoma so nam g. nadučitelj rekli, da tega ni treba“. Rečem: kaj pa tedaj? Odgovorite: kakor je še dneva, ali: dobro jutro, ali dober den!“ Tako, tedaj nam je: stari, pridni in narodni pa tudi krščanski učitelj pohvaljenega Jesuza Kristusa iz šole seboj vzel!

Iz Haloz. V „Slov. Gosp.“ štev. 15. smo čitali o znanstvenem (?) govoru, kojega je gosp. Levitschnigg, profesor na učiteljskem pripravništvu imel v poslopju mariborske realke o vražaricah. Poročevalec trdi, da je govornik tajil bitnost hudiča in v predrznom mnenju krivil pravovernike in dolžil duhovnike, da so si besa le od ajdov izposodili za strašilo. To je nas vernike na kmetih bivaajoče močno osupnilo in upanje, da dobimo iz sila dragih sedanjih pripravnišč dobrih in v verskem oziru nepopačenih učiteljev znatno podrla. Ali ni tukaj misel opravičena: če se profesor predrzne javno tako lehkomišljeno govoriti o rečeh, ki so z verskimi resnicami v tesni zvezi, kaj si ne bo še upal bloditi pred učenci, še nesposobnimi povsod ločiti jedro resnice od plev laži in nevednosti. Vsled tega bi pa naše kristijansko občinstvo trpelo veliko škodo na značajnosti, veri, časnem in večnem blagoru. Že priprosto človek si lahko domisli, kam tajejanje besa pelja. Ako vruga ni, potem se more tajiti tudi resničnost paradiža in nepokorščine prvih starišev in če naši stariši niso grešili in mi v njih, tedaj pa tudi Onega ni treba bilo, ki je kači glavo zlomil in svet odrešil, t. j. Kristusa. Brez odrešnika pa je krščanstvo brez podlage, brez jedra, brez vrednosti in brez pravice, da še obstaja. Kajti če se ovi odrešnik in zveličar kot Sin božji taji, tedaj se more tudi sv. Trojica tajiti in od krščanstva ni duha ne sluha več. Ali vsa naša omika, ves napredek in nja ohranitev stoji na krščanstvu in naše večno izveličanje je odvisno od odrešitve iz greha in zmot, v katere nas je zli duh ali hudič po zvičajnosti spravil. Toraj kdor bitnost hudiča taji, se nahaja v nasprotju in sovražnosti do krščanstva sploh in vsega kar iz njega imamo. To bi pa naj ljudje vendar pomislili, preden o takih važnih rečeh javno govoré in svetu

svojo znanstveno nezrelost in polovičarstvo na ogled ponesó!

Od sv. Križa pri Ljutomeru. Temu, kar je „Slov. Gosp.“ v 21. štev. objavil o zborovanju konjerejskega društva v Ljutomeru hočem pristaviti par opombic. G. major je ondi kmetom priporočal, naj le slabe kobile brž prodajo, dobre pa za pleme pridržijo. Dobro, ali žali Bog, da je to sedaj leži rečeno, kakor pa storjeno. Kajti pogosto pridejo sedaj drugi gospodje in prodajo zavolj dolgov kmetu navadno tisto kobilo, katera je najlepša, ker se za njo največ šteje. Take posilne prodaje pa se godijo čedaje bolj pogosto. Nekaj časa so nam močno priporočevali žrebce tujih zlahtnih konjskih plemen in so mislili, da bo iz njih prišlo Bog vedi koliko izvrstnega. Ali sedaj smo vsi sami prepričani, da ni bilo nič kaj prida ne za požlahtnjenje naših konjev pa ne za mošnjo. Pogosto smo dobivali samo bolehavo živino in resnica je, da se je že več žrebet od kmetškega žrebca draže prodalo, kakor pa od teh tujih in drago „zarajtanih“ žrebcev. Budjeva sivka, ki je najlepša, je od kmetskega žrebca, in tista na Meléh, ki je dobila drugo premijo, ravno tako. Sploh kmetje ne maramo za ove „zlahtne“ žrebce, veliko. Mnogi so neplodni, da se jim kobile zastonj priganjajo, vsi pa nas preveč stanejo. Nam kmetom se vedno trobi: „šparajte!“ Dobro, ali ces. kraljevski in drugi gospodje tudi „šparajte!“ Noben kmet pri nas nebi dal 3000 fl. za žrebca, ki še 500 fl. ni vreden! Konečno že izrekam svoje prepričanje, da so: dobra krma, lepo seno, pametna postrežljivost in dobro izbrani žrebci domačega plemena več vredni za zboljšanje konjerejstva, kakor pa vsi angleški, normanski, ogerski, pingavski, noriški in Bog vedi kateri še drugi žrebci vkup! Naše domače pleme je dobro, če je le krme dovolj, postrežbe in odgoje od mladosti, zlasti marljivo dirjanje, bežanje in prosto gibanje mladih žrebet koristí!

Jožef Belec.

Od sv. Lenarta v slov. goricah. 23. maja se je od nas preselil g. J. Morak, okrajni sodnik, kateri si je v kratkem času, ki ga je pri nas preživel z svojo prijaznostjo in modrim uradovanjem pri celem okraju zaupanje pridobil. Novi okrajni zastop si ga je zbog tega izvolil za načelnika; ker se je dosedanjega gospodarenja navolil; a žali Bog ga vlada ni potrdila. Veliko število predstojnikov in drugih spoštovanih možev iz okraja se je večer 23. maja sebralo, ter so se blagemu gospodu za uljudnost in trud zahvalili in izrekli žal, da jih tako hitro zapusti. Spolnil je možem tudi voljo, slednji večer v njih sredini ostati. Živahno radovanje je trpelo pozno v noč, in so se veselice udeležili tudi z večinom gg. uradniki in tržani. Ljudstvo je tako se poslužilo primerne načina pokazati, koga spozna za svojega in kako časti svoje prijatelje.

Iz Celja. (Zopet nesreča. — † Wokaun.) Zaporedom se godijo v naši fari nesreče, katerih

nasledek je nagla smrt. Naznanili ste pred nekaterimi tedni, da je na Dobravi sin ubil svojega očeta; da je na binkoštno nedeljo konduktar padel iz vlaka ter preminul. In danes Vam moram zopet o novi nesreči poročati. Pošten hlapec iz Spodnje Hudinje pripelje uni dan na naš kolodvor z deskami obložen voz. Tu se mu konja splašita, hlapec stopi pred nju ter nju hoče ustaviti; toda pride njima pod noge, eden mu stopi na prsi in in potem mu kolo glavo zmučka, da je reveš pri priči izdahnul. Njemu v hvalo in drugim služebnim v posnem naj pristavim, da je bil nesrečnež jako zvest, ljubljeneč svojega gospodarja Maleta, pri katerem je neprenehoma 25 let služil. Danes smo pa zvedeli drugo žalostinko, da je namreč celjskega mestjana in skušenega, daleč okrog znanega gospodarja g. J. Wokauna včeraj v Vitaju mrtvud zadel, od koder so ga danes v Celje mrtvega pripeljali. Ranjki je bil v gospodarskih rečeh jako zveden mož, ter je včasih tudi „Slov. Gospodarju“ o gospodarstvenih zadevah članke pošiljal. Če te 4 slučaje, v katerih je smrt tako nagloma kosila, premislim, se nehoté spominjam besed Gospodovih: Estote semper parati — bodite vedno pripravljeni.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Slovani smo zadnji čas zapisani med same veleizdajce (Hochverräther), kakor bi bili podobni Magjarom in dunajskim in laškim puntarjem l. 1848. Magjari so zaprli srbskega narodnjaka Miletiča kot veleizdajnika. V Ljubljani je bil „Slov. Narod“ konfisciran zaradi veleizdajstva in sedaj so bili konfiscirani vsi česki listi, ker so priobčili pismo, katero so česki poslanci poslali v Moskvo ter ruskemu narodu zahvalo izrekli, da toliko žrtvuje za turške kristijane. Ali da bi koga izmed imenovanih veleizdajcev trdno pred sodnijo postavili, tega ne storijo ne na Ogerskem, ne pri nas. To so res britki časi! — Uradnikom baje hočejo plačilo zmanjšati, ali pa vsaj jih število skrajšati. Bi ne bilo slabo; zlasti, če bi začeli pri višjih uradnikih. — Slovenski poslanci Pfeifer, dr. Vošnjak, grof Barbo itd. so ministre vprašali, zakaj so kranjske volitve razpisali sedaj, ko ljudje zaradi košnje in žetve ne utegnejo in: ali nebi bili voljni, volitve odložiti do jeseni? Ministri še niso odgovorili. Dobro bi bilo, če bi naši poslanci hotli ministre vprašati tudi zaradi 80.000 fl., katere mora država zgubiti pri sleparskih Brandstetterjevih rudnikih in kaj je sedaj z drago cink-fabriko v Celju? — Govorica je, da hočejo ministri napraviti veliko državno posojilo. Državnih bankovcev imamo sedaj za 345 milijonov. Neka velika pivarna na Dunaju je prekrivala mnogo pive in davkarijo ogoljufala za 2 milijona. V Novem mestu na Kranjskem se je pri vojaki 8. bataljona lovcev prikazal tifus in so spustili 200 mož na dom. — Magjari zahtevajo, naj se Avstrija takoj pripravi na boj. V Zemun hočejo

postaviti 20.000 honvedov. Dva monitorja so poslali pred Belgrad. Nadvojvoda Albreht nameni baje obiskati ruskega cara, ki je sedaj v Ploještu na Rumunskem pri svoji velikanski armadi.

Vnanje države. Rusi se pogajajo z Angleži in drugimi, kako bi se dala Turčija najbolje razdeliti ter po kratkem boju mir narediti. To kaže, da razun Magjarov in nekterih pahnenih drugih turkoljubov nihče ni voljen iti Turka braniti. — Nemško-pruski listi so začeli močno hujskati zoper Francoze, kakor da bi ti res katoliško zvezo na tihem snovali zoper ošabne nemške preganjalce sv. Cerkve; ob enem so vojake ob francoski meji pomnožili ter z Holandijo sklenoli kupčijsko pogodbo, kakor nekda z Badenskim, Hanoverjem in Hesijo, preden so te dežele pograbili. Vsled tega se že Belgija boji za svojo samostalnost. — Francoski frajmaurer Duverdier, predsednik pariškega meščanskega sveta, je javno in grozno psoval na predsednika republike, na vrlega Mak-Mahona. Zahteval je, naj ga umorijo. Par ur poznej je grdn bil zaprt. Francozi se slobodno Mak-Mahona trdno popremejo, sicer bodo kmalu doživeli strahovito revolucijo frajmaurersko. — Angleži so se polastili v Afriki nove velike dežele Pretorije. Italijanski kralj je prepovedal žveplo izvažati v Avstrijo, katero ta potrebuje za izdelavo smodnika. Egiptovski vicekralj se ne upa turškemu sultanu odposlati več vojakov po morju, ker se boji ruskih ladij. — Gerki se pripravljajo resno na boj zoper Turka, da si osvojijo Tesalijo in Epir. — Rumuni so izdali novih bankovcev za 30 milijonov. — Turški sultan Hamid II. je zbolel; Turki že iščejo novega sultana, toda takega, kateri bi jim zamogel pomagati proti ruski sili, bodo težko našli.

Ruski-rumunski-črnogorski-turški boj.

Sedaj so se tudi Črnogorci z Turki krvavo zgrabili. Od 2 strani so Turki hotli vdreti v Črnogoro: od severa mimo Nikšića in od juga mimo Danilovega grada. Knez Nikola je mislil, da je nevarnost na severni strani večja in je torej tistu Vukotiču poslal vse, kar je zamogel, tako da ima ondi 24.000 mož. Vendar z tem je južno stran preveč oslabil in vodja Boso Petrovič je imel le nekoliko tisoč Črnogorcev na razpolaganje. To so Turki zapazili, se takoj zbrali in brž mahnilo kraj Zete naprej, zasedli Visočico in Maljat in streljali v vasi, da so te začele goreti; to je pa Črnogorce grozno razsrdilo, postavili so se v bojni red ter počakali naskok Turkov; ko ti prilomastijo, sprožijo Črnogorci vsak svojo puško, potem vderejo z ostrimi handžari naravnost v Turke, bodejo, sekajo, mesarijo strašno; Turki se spustijo v pobeg, Črnogorci pritisnejo za njimi in jih podijo 3 ure daleč do Podgorice in blizu do skadarskega jezera; 700 turških mrličev pokriva krvavo zemljo; boj traja naprej! Ob enem smo po telegrafu zvedeli, da se tudi na severni strani Vukotič bije z Turki,